

Αθήνα, 15 Φεβρουαρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: τους κ.κ. Υπουργούς

Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Παιδείας & Θρησκευμάτων, Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Θέμα: Σχετικά με την επικείμενη ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (της 17ης Απριλίου 2019) για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Η Οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ έχει προθεσμία ενσωμάτωσής της στο ελληνικό δίκαιο μέχρι την 17η Ιουνίου του 2021.

Μεταξύ άλλων, βάσει της Οδηγίας καθίσταται υποχρεωτική στα κράτη-μέλη η πρόβλεψη εξαίρεσης ή περιορισμού στα δικαιώματα δημιουργών και εκδοτών, προκειμένου να επιτραπεί η ψηφιακή χρήση έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ως προς το πώς ακριβώς θα ρυθμιστεί αυτή η δυνατότητα στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους-μέλους παρέχονται εν συνόψει οι εξής επιλογές στη διάκριση κάθε κυβέρνησης:

- 1) να επιτρέπεται η χρήση έργων χωρίς άδεια και χωρίς αμοιβή για τους δικαιούχους
- 2) να επιτρέπεται η χρήση έργων χωρίς άδεια των δικαιούχων, αλλά με αποζημίωσή τους
- 3) να επιτρέπεται η χρήση έργων μέσω αδειών που παρέχονται από τους δικαιούχους.

Σε αντίθεση με το τρίτο ενδεχόμενο, τα δύο πρώτα ελέγχονται ως προβληματικά στην ελληνική περίπτωση. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν υποδομές διασφάλισης και αδειοδότησης ηλεκτρονικού υλικού στα ελληνικά πανεπιστήμια, είναι ορατός ο κίνδυνος της εκτεταμένης ηλεκτρονικής πειρατείας. Περαιτέρω, αναδύονται γιγαντιαία αντικίνητρα για την οικονομική επένδυση της μετάφρασης σημαντικών ξενόγλωσσων συγγραμμάτων κατά προτεραιότητα ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος, αλλά και έκδοσης πρωτότυπων ελληνικών συγγραμμάτων αμιγώς επιστημονικού ενδιαφέροντος — καθ' ότι εάν ο/η συγγραφέας γνωρίζει ότι το έργο του/της θα αναπαράγεται χωρίς άδεια και χωρίς διασφάλιση, τότε δεν θα ξαναγράψει βιβλία στην ελληνική γλώσσα, ενώ ο εκδότης/η εκδότρια δε θα προβεί στην επένδυση έκδοσής τους. Αλλά και πέραν αυτού, σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο πριμοδοτούνται οι εκπαιδευτικές μονάδες που βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά σε αγγλόφωνο βιβλιογραφικό υλικό — δηλαδή, τα ιδιωτικά κολλέγια έναντι των δημοσίων πανεπιστημίων. Η παρούσα ερώτηση απευθύνεται σε τρία Υπουργεία λόγω της δυναμικής συναρμοδιότητάς τους κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο.

Κατόπιν τούτων ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Προς ποια από τις τρεις ως άνω περιγραφόμενες επιλογές προτίθεται να προσανατολιστεί η κυβέρνηση κατά την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου;
2. Αποτελεί προτεραιότητα για την κυβέρνηση η διασφάλιση της βιωσιμότητας της συνεχιζόμενης μετάφρασης και έκδοσης υψηλής ποιότητας ξενόγλωσσων επιστημονικών συγγραμμάτων και της βιωσιμότητας συγγραφής και έκδοσης

αντίστοιχων ελληνικών πρωτότυπων επιστημονικών συγγραμμάτων στην ελληνική γλώσσα — δηλαδή, η ύπαρξη ελληνόγλωσσης επιστημονικής βιβλιογραφίας υψηλών προδιαγραφών;

Ο ερωτών

Γιάνης Βαρουφάκης
Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης